

Presstödsnämndens tillämpning av presstödsförordningen (1990:524) avseende digital tidningsutgivning

Beslut

Presstödsnämnden beslutar om följande tillämpning i frågor om digital tidningsutgivning.

Bakgrund

Myndigheten för press, radio och tv får för närvarande många frågor om hur presstödsförordningen (1990:524) ska tillämpas för tidningar som kommer ut digitalt. Frågorna rör främst vilka krav nämnden ställer på tidningar som ökar sin utgivning med en digital utgåva, hur mycket som får ligga öppet på webbplatsen, när man får publicera en utgåva i arkivsyfte på webbplatsen samt hur nämnden ställer sig till att en tidning tillfälligt ersätter utgåvor på papper med digitala utgåvor under året.

Presstödsnämnden beslutade den 12 juni 2013 om tillämpning av presstödsförordningen avseende elektroniskt distribuerade tidningar (presstödsnämndens dnr 13/00177).

Mot bakgrund av nya frågeställningar anser presstödsnämnden att det finns ett förnyat behov av att närmare kommentera hur regelverket bör tillämpas för tidningar som kommer ut med en eller flera digitala utgåvor.

Regelverk

En grundförutsättning för att kunna beviljas driftsstöd är att en dagstidning, oavsett distributionsform, ska uppfylla de krav som ställs i presstödsförordningen

(1990:524) och Myndigheten för press, radio och tv:s föreskrifter om presstöd (MPRTFS 2016:1).

I detta beslut har följande bestämmelser aktualiserats.

Enligt 1 kap. 6 § presstödsförordningen är en dagstidning en allmän nyhetstidning eller publikation av dagspresskaraktär med reguljär nyhetsförmedling eller allmänpolitisk opinionsbildning. Den ska normalt komma ut med minst ett nummer i veckan och ha ett innehåll som i huvudsak är skrivet på svenska samt i huvudsak distribueras inom landet. Den ska vidare komma ut under eget namn och dess redaktionella innehåll ska utgöra minst 55 procent av det totala redaktionella innehållet. Med dagstidning avses inte en tidning som normalt kommer ut med ett eller två nummer per vecka och vars redaktionella innehåll till övervägande del är inriktad på avgränsade intresseområden eller delar av samhället.

Den presstödsgrundande nyhetsförmedlingen och opinionsbildningen ska ske genom text och bild. En dagstidning kan framställas i olika format och med olika tryckmetoder. Den kan vidare ges ut elektroniskt, dvs. digitalt (1 kap. 2 § Myndigheten för press, radio och tv:s föreskrifter om presstöd).

En dagstidning ska ha en abonnerad upplaga på minst 1500 exemplar och dess totalupplaga ska till övervägande del vara abonnerad (2 kap. 1 och 3 §§ presstödsförordningen).

För tidningar som kommer ut med digitala utgåvor får driftsstödet jämkas om det är skäligt med hänsyn till kostnaderna för produktion och distribution (2 kap. 11a § i presstödsförordningen).

En aktuell utgåva av en lågfrekvent tidning kan kostnadsfritt vara tillgänglig vid högst fem tillfällen per kalenderår utan att det påverkar beräkningen av den abonnerade andelen av totalupplagan. Maximalt 20 procent av en aktuell utgåva av en e-tidnings redaktionella innehåll får vara fritt tillgängligt för andra än tidningens abonnenter (2 kap. 3 och 4 §§ Myndigheten för press, radio och tv:s föreskrifter).

För en nystartad tidning och för en tidning som byter utgivningsfrekvens får prövningen av om en tidning uppfyller kraven för driftsstöd göras utifrån de förhållanden som avser en period om minst sex och högst tolv kalendermånader (3 kap. 3 § Myndigheten för press, radio och tv:s föreskrifter om presstöd).

Presstödsnämndens bedömning

En grundförutsättning för att kunna beviljas driftsstöd är att en dagstidning, oavsett distributionsform, fortlöpande ska uppfylla samtliga krav i presstödsförordningen och myndighetens föreskrifter. Om en tidning ökar sin utgivningsfrekvens eller

tillfälligt ändrar distributionsform under året ska presstödsnämnden underrättas. Presstödsnämnden behöver därefter göra en bedömning av om tidningen även efter ändringarna uppfyller de krav som ställs i regelverket och om tidningen fortsatt är berättigad till driftsstöd.

För en tidning med digital utgivning kan nämnden även komma att göra en prövning av om stödet ska jämkas om det är skäligt med hänsyn till kostnaderna för produktion och distribution.

Angående tidningar som ökar sin utgivning med en digital utgåva per vecka

För en tidning som har beviljats driftsstöd för utgivning av en papperstidning och som därefter går upp i utgivning med en digital utgåva behöver presstödsnämnden bedöma om den nya utgåvan uppfyller kraven i regelverket. Det innebär att tidningens upplaga, täckningsgrad m.m. behöver mätas under minst sex månader. När en tidning går upp i utgivningsfrekvens kan tidningen behålla sitt stöd under mätperioden.

Presstödsnämnden anser att en tidning som går upp i frekvens förutom att meddela presstödsnämnden även ska meddela sina abonnenter om ändringarna i utgivningen och prissättningen.

När en tidning ökar sin utgivning med en digital utgåva ska innehållet, för att räknas som en utgåva med rätt till stöd, vara låst för andra än enskilda abonnenter genom lösenordsskydd eller liknande och/eller finnas bakom en betalvägg. En fritt tillgänglig digital publikation kan inte räknas in i den presstödsgrundande upplagan.

Enligt presstödsnämndens mening kan presstödsgrundande innehåll publiceras löpande, för abonnenter, under den vecka som föregår en digital utgåva. Innehållet ska dock samlas upp och publiceras i den tidning som utkommer på tidningens utgivningsdag enligt den i förväg fastlagda utgivningsplanen.

Den digitala utgåvan ska vidare spegla utgivningen av papperstidningen vilket innebär att det redaktionella innehållets omfattning ska motsvara omfattningen av den tryckta tidningen och i övrigt uppfylla de krav som ställs på en dagstidning med rätt till stöd (se ärende med diarienummer 15/01660).

Angående webbplatsen för tidningar med blandad utgivning

För att kunna beviljas driftsstöd behöver, som tidigare nämnts, en dagstidning ha en abonnerad upplaga som uppgår till minst 1500 exemplar. Den abonnerade upplagan får inte heller understiga 51 procent av totalupplagan. Dessa krav gäller för både tryckta och digitala tidningar. För tidningar som enbart har en tryckt förlaga har nämnden ansett att webbplatsen kan ses som ett komplement till den tryckta tidningen (Presstödsnämndens ärende med dnr 13/00177).

För tidningar som enbart kommer ut digitalt har presstödsnämnden bedömt att webbplatsen och tidningen ska ses som sammanlänkande och som en del av samma produkt. På webbplatsen är den digitala utgåvan av tidningen huvudprodukten. Mot bakgrund av detta har nämnden ansett att det är av vikt att definiera hur mycket av det presstödsgrundande aktuella innehållet som kostnadsfritt kan vara tillgängligt för icke-abonnenter. Nämnden har bedömt att högst 20 procent av tidningens hela innehåll ur ett marknadsföringssyfte kan vara tillgängligt kostnadsfritt för andra än tidningens prenumeranter (Presstödsnämndens ärende med dnr 13/00177).

När en lågfrekvent tidning (1-2 utgivningar per vecka) kommer ut med en blandad utgivning, dvs. en utgåva på papper och en utgåva digitalt per vecka, anser nämnden att samma tillämpning avseende tidningens eventuella webbplats som för enbart digitala tidningar ska gälla. Det innebär att den digitala tidningen och webbplatsen ska ses som sammanlänkade och som en del av samma produkt. På webbplatsen är den digitala utgåvan av tidningen huvudprodukten. Detta innebär att högst 20 procent av tidningens hela innehåll, ur ett marknadsföringssyfte, kan vara tillgängligt kostnadsfritt för andra än tidningens prenumeranter på tidningens webbplats. Skälet för detta är att säkerställa att den digitala utgåvan inte i för hög grad distribueras kostnadsfritt via tidningens webbplats.

Angående publicering av material på webbplats i arkivsyfte

Presstödsnämnden har tidigare bedömt att publicering av en tidning, med utgivning en gång i veckan, kan ske i arkivsyfte på webben i samband med att nästa utgåva kommer ut utan att detta påverkar mätningen av den abonnerade upplagan. Mot bakgrund av detta anser nämnden att även publicering av en tidning med utgivning två gånger i veckan kan ske i arkivsyfte på webben en vecka efter respektive utgivningsdag utan att det påverkar mätningen av den abonnerade upplagan.

Angående tidningar som tillfälligt ersätter utgivning på papper med digitala utgåvor

Som nämnts ovan ska den presstödsgrundande nyhetsförmedlingen och opinionsbildningen ske genom text och bild. En dagstidning kan framställas i olika format och med olika tryckmetoder. Den kan även ges ut digitalt.

Presstödsnämndens anser att tidningar som normalt enbart kommer ut på papper, eller har en blandad utgivning, under en begränsad del av året kan välja att bara komma ut digitalt. Detta gäller under förutsättning att samtliga krav som ställs i presstödsförordningen och myndighetens föreskrifter om presstöd är uppfyllda fortlöpande och att de digitala utgåvorna kan revideras, mätas och följas upp av både presstödsnämnden samt intygsgivaren.

Presstödsnämnden anser även i detta fall att den digitala utgåvan ska spegla utgivningen av papperstidningen vilket innebär att det redaktionella innehållets

omfattning ska motsvara omfattningen för den tryckta tidningen och i övrigt uppfylla de krav som ställs på en dagstidning med rätt till stöd.

Presstödsnämnden anser även i detta fall att en tidning som tillfälligt ändrar sin distributionsform, förutom att meddela presstödsnämnden om detta, också ska meddela sina abonnenter om ändringarna i utgivningen.

Beslut i detta ärende har fattats av ordföranden Thomas Norling och ledamöterna Ann-Jeanette Eriksson, Brit Stakston, Berit Högman, Ingela Wadbring, Inger Fredriksson, Inger Strömbom, Jonas Rydfors, Marta Obminska, Niclas Malmberg och Patric Nylén med Solveig McKenzie som föredragande.

För presstödsnämnden

Thomas Norling

Solveig McKenzie

Kopia till TS Mediefakta AB